

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Rozenberg S.O. te MOL

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	125831-125799-125807-125823
Instellingsnummer	125807
Instelling	Rozenberg S.O.
Directeur	Marjan DIERCKX
Adres	Rozenberg 2 - 2400 MOL
Telefoon	014-31.33.43
Fax	014-31.99.52
E-mail	info@rozenbergmol.be
Website	http://www.rozenbergmol.be
Bestuur van de instelling	VZW Katholiek Secundair Onderwijs Mol
Adres	Kruisven 23 - 2400 MOL
Scholengemeenschap	SGKSO Mol
Adres	Kruisven 23 - 2400 MOL
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	03-11-2014, 04-11-2014, 05-11-2014, 06-11-2014, 07-11-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	07-11-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	16-12-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Jos VERMIJL
Teamleden	Lieve CLAES, Marc D'HOOP, Elly DE KEYSER, Hilde DE RIJBEL, Walter VAN DEN BRANDT, Robert VANDEPUT, Liesbet WAUMANS, Ingrid VAN CAUTER, Martine ZAMAN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
3.1.1.2 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037).....	10
3.1.1.3 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen van het tweede leerjaar van de eerste graad (leerplan D/2011/7841/009).....	12
3.1.1.4 Techniek in het eerste leerjaar van de A-stroom en de basisoptie Moderne wetenschappen (D/2010/7841/017)	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	15
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Leerbegeleiding	17
4.2 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?.....	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	23
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	23
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	24
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	24

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De school Rozenberg Secundair Onderwijs, verder in het verslag 'de school' genoemd, wil vanuit haar evangelische inspiratie en in de geest van de Zusters van Sint-Vincentius a Paulo van Gijzegem, een uitdaging bieden voor de sterkere leerlingen en bijzondere aandacht geven aan degenen die het moeilijk hebben. De school wil innovatief kwaliteitsonderwijs aanbieden, gericht op de individuele talenten en interesses van elke leerling. De schoolvisie zit vervat in de slagzin 'Groots in leven en leren'. De school is administratief opgesplitst in vier entiteiten, met de administratieve nummers 125799, 125807, 125823 en 125831. Deze entiteiten vormen samen één pedagogische eenheid met (basis)opties in de eerste graad en studierichtingen in het algemeen en technisch secundair onderwijs (aso en tso). Om deze reden worden de algemene deelverslagen rond 'samenvatting', en 'algemeen beleid' met identieke inhoud in de vier entiteiten opgenomen.

De school behoort tot de scholengemeenschap Katholiek Secundair Onderwijs Mol (SG KSOM). Deze biedt een zeer brede eerste graad aan, die verspreid zit over vier campussen in Mol. Sinds 2011 -2012 is er een verregaande schooloverstijgende samenwerking in de eerste graad op basis van specifieke modules. Het doel is om de leerlingen een optimale schoolloopbaan aan te bieden. Alle externe communicatie rond de eerste graad vertrekt vanuit de scholengemeenschap en is eenduidig voor alle scholen.

Het beleid van de school kenmerkt zich door een participatieve en emancipatorische leiderschapsstijl. De schoolvisie is duidelijk en wordt vrij breed gedragen.

De school slaagt er goed in om de opvoeding op een doelgerichte en doeltreffende wijze vorm en inhoud te geven en dit te koppelen aan een leerplangerichte opleiding. Hierbij stelt de school uitgeschreven verwachtingen voor de leerlingen en rekent zij op een positieve houding en medewerking van de ouders via een engagementsverklaring. De school biedt op haar beurt ondersteuning via onder meer vakleraren, vertrouwensleraren, graadverantwoordelijken, leerlingenbegeleiders, CLB en de pedagogische directies. Kenmerkend voor de school is het participatieve beleid, de opgezette structuren binnen de verschillende onderwijsprocessen en de interne en externe kwaliteitsonderzoeken naar deelaspecten van de schoolwerking. De gestructureerde en transparante communicatie naar alle betrokkenen, met integratie van de nieuwste ontwikkelingen binnen ICT, is een voorbeeld van goede praktijk.

De slaagcijfers zijn in alle graden over het algemeen goed tot zeer goed. Het studiesucces na het aso en het tso, zowel voor de professionele bachelor als voor de academische bachelor, ligt meestal hoger dan de resultaten voor de referentiescholen.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) goed na op schoolniveau. Ze doet dat via een rijk en gevarieerd aanbod van breed vormende activiteiten. Ook bestaat er een breed en actief draagvlak bij de leraren en worden ouders en externen betrokken bij een aantal projecten.

Het erkenningsonderzoek gebeurde op basis van een representatief staal van vakken uit de basisvorming en het specifiek gedeelte. Het onderzoek toont aan dat de school in bijna alle vakken en structuuronderdelen de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseert. De leerplanrealisatie in de studierichtingen Farmaceutisch-technisch assistent en in Se-n-Se Apotheekassistent is een voorbeeld van goede praktijk. De leerplanrealisatie voldoet niet voor wiskunde in de tweede graad aso en tso omwille van een samenspel van een aantal factoren.

De leerbegeleiding zit vervat in de algemene schoolvisie en is als jaarprioriteit opgenomen in het schoolwerkplan van het huidige schooljaar. De leerbegeleiding varieert van preventief tot curatief, van gestructureerd tot veeleer occasioneel. De school biedt veel ondersteuning aan de leer(ling)begeleiding door het inzetten van een pedagogisch directeur, graadcoördinatoren, leerlingbegeleiders en diverse werkgroepen. Ze betreft hierbij het CLB als ondersteunende partner. Ook de gon (geïntegreerd onderwijs)-begeleiders worden bij de leerbegeleiding betrokken. Er worden veel remediërende maatregelen getroffen maar men meet onvoldoende de effecten van deze inspanningen op de resultaten van de leerlingen op schoolniveau of in het vervolgonderwijs.

De evaluatiepraktijk voldoet voor wat de leerplandoelen betreft, maar is niet altijd gericht op de competentiegerichte verwachtingen van de leerplannen. Hierdoor versmalt de functie van de evaluatie als hefboom voor de bijsturing van het leer- en onderwijsproces. De evaluatiepraktijk wordt niet aangestuurd op basis van een visietekst, een beleidsplan en werkplannen of afspraken. De leraren worden wel aangespoord om hun evaluatie op de leerplandoelstellingen af te stemmen. De deliberatiepraktijk is prospectief, maar de kwaliteit van de schriftelijke motiveringen van de B- en C-attesten zijn niet optimaal.

De school gaat op een systematische wijze de toestand na op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Ze betreft hierbij haar personeel en haar leerlingen. Om een aantal bouwtechnische tekorten weg te werken heeft de school een masterplan (2004) opgesteld, gelinkt aan grote bouwdoSSIers. Het resultaat is dat enkele doSSIers uitgevoerd zijn, andere gepland en nog andere niet goedgekeurd zijn. Rond de opvolging van opmerkingen in externe controleverslagen blijven een aantal knelpunten bestaan.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat voor een aantal beleidsdomeinen de krijtlijnen voor een cyclische kwaliteitsbewaking uitgetekend zijn. Ze worden omgezet in strategische en operationele doelstellingen. De aansturing en opvolging van het pedagogisch-didactisch handelen gebeuren nog niet voldoende planmatig. Er worden gegevens verzameld via enquêtes en zelfevaluaties. De aanwending van deze gegevens voor verdere analyse of voor bijsturing van het curriculum of het onderwijsleerproces is thema gebonden.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting met een in de tijd beperkt gunstig advies voor bewoonbaarheid en veiligheid en voor wiskunde in de tweede graad aso en tso. Dit wordt door de inspectie opgevolgd. De school staat voor de uitdaging om de aansturing en opvolging van de processen op vakniveau verder uit te bouwen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	geschiedenis, techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	geschiedenis, techniek	socio-economische initiatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De VOET-werkgroep heeft de overstap van de VOET-thema's naar de nieuwe
Doelgerichtheid VOET doelgericht aangepakt. Ze heeft structuur gebracht in de bestaande en nieuw te ontwikkelen acties en projecten. Ze heeft alle participanten geïnformeerd en gesensibiliseerd.

De VOET-werking kadert in de algemene schoolvisie 'Groots in leven en leren' en in een traditie van brede vorming en extra-curriculaire activiteiten. Om enerzijds het draagvlak van de bestaande VOET-werking in stand te houden en anderzijds een nieuw elan te geven, heeft de school de nieuwe VOET gehergroepeerd in schooleigen clusters. Alle VOET zijn daarin opgenomen. Er zijn werk- en expertengroepen actief om acties binnen de respectieve VOET-clusters te ontwikkelen, te realiseren en op te volgen. Om een beeld te krijgen van het aanbod en het bereik heeft de school 'VOET-waaiers' opgesteld met registratie van de acties per cluster. Alle verantwoordelijken werden daarbij betrokken. In een laatste versie hebben ook de vakgroepen de VOET die prioritair bij hun vakgebied aansluiten, geregistreerd. De VOET-werking wordt planmatig aangestuurd op basis van een VOET-tijdsactieplan met prioriteitenbepaling per schooljaar.

De VOET-werking op vakniveau en met betrekking tot de stam-VOET wordt minder planmatig aangestuurd. Er zijn geen duidelijke richtlijnen voor de integratie van VOET in de vakken. Kansen tot samenhang tussen de leerplanrealisatie en het vakoverstijgende curriculum worden niet voldoende gegrepen. Door de vele acties binnen de VOET-contexten is het planmatig nastreven van de stam-VOET wat ondergesneeuwd geraakt.

Ondersteuning De school heeft een goed functionerende organisatiestructuur voor de VOET-werking op schoolniveau. De VOET-werkgroep en de VOET-coördinator zijn verantwoordelijk voor de planmatige aanpak; in het VOET-tijdsactieplan staan de prioriteiten bepaald. Bij de overstap naar de nieuwe VOET heeft de school zich deskundig laten ondersteunen door de pedagogische begeleidingsdienst. De betrokken verantwoordelijken hebben zich voldoende geprofessionaliseerd. De school heeft ook enige tijd samengewerkt met de VOET-werkgroep van de scholengemeenschap. Daaruit zijn vooral acties met betrekking tot mobiliteit en verkeersveiligheid voortgevloeid. Er zijn verschillende werk- en expertengroepen voor de organisatie en opvolging van acties per cluster. Voor leren leren is er een werkgroep per graad. Er is in de school een ruime voedingsbodem voor vakoverschrijdende projecten en brede vorming. Heel wat leraren nemen verantwoordelijkheid op. De school zorgt voor de nodige sensibilisering en communicatie. Ze treedt stimulerend en faciliterend op. Een goede

schoolorganisatie staat garant voor het vlot verloop van de meeste acties en projecten.

De ondersteuning van het nastreven van de VOET op vakniveau is minder concreet uitgewerkt. Er is wel aansturing voor de integratie van leren leren in de vakken. Verder laat de school het aan de vakgroepen over om te bepalen welke VOET zinvol in de vakken geïntegreerd kunnen worden.

Doeltreffendheid Er is op school- en vakniveau nog geen systematische aanpak van de evaluatie van de VOET-werking. De school heeft via de VOET-waaiers wel een beeld van het aanbod en het bereik. Ze heeft op basis van daarin vastgestelde hiaten enkele nieuwe acties ontwikkeld. Ze is van oordeel dat het in de voorbije jaren te vroeg was om de effecten van de VOET-werking te meten en dat die pas vanaf dit en volgend schooljaar beter in kaart te brengen zijn. Na afloop van projecten en acties is er meestal wel zelfevaluatie en reflectie over de organisatie, de inhoud en de beleving van de leerlingen (onder andere ook via enquêtes welbevinden). Zo verwerven de verantwoordelijken een beeld van positieve en negatieve punten, op basis waarvan bijgestuurd wordt. Bij die zelfevaluatie zijn de beoogde VOET echter zelden een expliciet evaluatiecriterium.

In de meeste vakgroepen zijn er weinig of geen sporen van zelfevaluatie met betrekking tot het nastreven van de VOET. In de doorlichting blijkt dat het nastreven van de VOET op vakniveau in verschillende vakken veeleer impliciet dan wel expliciet gebeurt.

Hoewel de school de doeltreffendheid van de VOET-werking niet systematisch evalueert, is het toch duidelijk dat ze erin slaagt voor alle leerlingen een zinvolle brede vorming aan te bieden. De vele acties en projecten sluiten bij heel wat VOET-contexten en stam-VOET aan.

Ontwikkeling De school heeft de overstap van de vroegere VOET-thema's naar de nieuwe VOET doelgericht aangepakt (periode 2010-2013). De overstap is gepaard gegaan met de nodige professionalisering en ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. Het VOET-tijdsactieplan toont aan dat de VOET-werking verder evolueert. Op korte termijn stelt de school het in kaart brengen en het bijsturen van het nastreven van de stam-VOET prioritair. Daarnaast zijn er ook plannen voor een meer systematische kwalitatieve evaluatie van de VOET-werking.

Uitvoering
Politiek-juridische
samenleving De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school betreft de leerlingen in de besluitvorming over sommige leefregels en over onderdelen van de schoolorganisatie: bijvoorbeeld inspraak met betrekking tot het gebruik van de gsm op school en de proefwerkenroosters, bijsturingsacties op basis van enquêtes welbevinden. De leerlingenraad vervult daarin ook een actieve rol. Er zijn op school verschillende projecten over mensen- en kinderrechten en solidariteitsacties. In vakken zoals geschiedenis en in projecten zoals 'Verkiezingen' en in de Europese uitwisselingsprojecten maken de leerlingen niet alleen cognitief maar ook ervaringsgericht kennis met ons democratisch bestel, de kenmerken van niet-democratische regimes, de Europese samenwerking, de internationalisering en mondialisering.

Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Op school zijn hieromtrent verschillende werkgroepen actief. In een cyclus van zes jaar wordt elk schooljaar een ander aspect van lichamelijke gezondheid centraal gesteld. De thema's houden onder meer verband met luchtkwaliteit in de klassen, gehoorpreventie, ergonomie, gezonde voeding. De leerlingen leren EHBO en CPR toedienen. In sommige vakken maar ook in projecten zoals 'de relatiedagen', leren ze de voorzorgsmaatregelen kennen tegen risicovol lichamelijk contact. Samen met de andere scholen van de scholengemeenschap worden acties en projecten voor mobiliteit en verkeersveiligheid uitgewerkt. De werkgroep middelengebruik heeft preventieve, curatieve en sanctionerende acties ontwikkeld tegen druggebruik.
---	---

3.1.1.2 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/037)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen met voldoende diepgang aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelstellingen voldoet, met uitzondering van het beheersingsniveau van het 'werken met bronnen'. De overgrote meerderheid van de leerlingen haalt voldoende tot goede studieresultaten.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het eerste leerjaar A start met een uitgebreide initiatie in het historisch referentiekader en het historisch onderzoek. De tijd die daaraan besteed wordt, zet de volledige studie van de Egyptische samenleving op het einde van het schooljaar onder druk. Niettemin maken de leerlingen in beide leerjaren voldoende kennis met de meest kenmerkende feiten en ontwikkelingen uit de betrokken historische periodes. De verschillende domeinen van de socialiteit komen daarbij voldoende geproportioneerd ter sprake. De leerlingen leren de historische gegevens situeren in tijd, ruimte en socialiteit. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd.
---	--

De manier waarop de leerlingen de historische inhouden aanleren, is hoofdzakelijk afgestemd op het beschrijvende en verklarende niveau van het historisch denken. Het aanbod van cognitieve doelstellingen gebeurt op het vereiste beheersingsniveau. De afstemming op de leerplandoelstellingen 'mens en samenleving' voldoet, maar duiding van verbanden, wisselwerking, probleemstelling en actualisering kunnen nog uitgesprokener. Zo is bijvoorbeeld in het tweede leerjaar de geïntegreerde benadering van de studie van de mediterrane wereld niet optimaal uitgewerkt.

Via frequente bronnenverwerking in de leerwerkboeken en multimediapresentaties verwerven de leerlingen de nodige vaardigheden om informatie uit bronnen te halen. De doelgerichte initiatie in historische kritiek (aanvang eerste leerjaar) wordt in de bronnenanalyse bij de studie van de historische samenlevingen weinig toegepast. Zoek- en verwerkingsopdrachten met toepassing van historische methode komen eveneens zelden voor. Daardoor blijft het beheersingsniveau van het 'werken met bronnen' hoofdzakelijk beperkt tot inhoudsconstructie (inhoudsvragen bij de bronnen).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle lessen vinden plaats in klaslokalen die met multimedia en dataprojectie uitgerust zijn. Die worden permanent ingezet voor visuele en structurele ondersteuning van het onderwijs- en leerproces. De leerlingen raadplegen evenwel zelden of nooit naslagwerken (bijvoorbeeld historische atlassen, woordenboeken). Het gebruik van tablets in de lessen kan hieraan tegemoet komen, maar blijft voorlopig beperkt. Voor enkele onderwerpen wordt wel gepaste aanvullende documentatie aangereikt. Bronnenverwerking en -
---	---

verwerking met gebruik van ICT door de leerlingen komt slechts enkele keren voor. De beschikbaarheid en/of het gebruik van de ICT-infrastructuur is niet optimaal. Over het algemeen draagt geschiedenis te weinig bij tot het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Dagelijks werk bestaat uit toetsen en enkele taken. De toetsen peilen in hoofdzaak naar de kennis van representatieve historische feiten, begrippen, verklaringen en relaties. De evaluatie van vaardigheden is er veeleer beperkt tot situering in tijd, ruimte en socialiteit. Bronnenverwerking wordt vooral geëvalueerd in de taken. Er zijn echter weinig of geen afspraken over de rol en het gewicht van taken, zelfstandig werk of groepswork in het geheel van de evaluatiepraktijk. De bronnenverwerking in de taken is ook niet volledig afgestemd op de betrokken leerplandoelstellingen (zie leerplan, rubriek 'werken met bronnen'). Hier en daar zijn taken veeleer bedoeld als zelfstudiepakketten in geval van tijdnood.

De vraagstelling in de examens sluit inhoudelijk goed bij het onderwijs- en leerproces aan. De afstemming op de leerplandoelstellingen voldoet, maar is voor wat het 'werken met bronnen' betreft niet volledig. Kennis- en inzichtvragen overwegen. De ondervraagde inhouden zijn relevant en representatief. De examens bevatten voldoende vragen op basis van verschillende soorten bronnen, met uitzondering van historische kaarten. Daarbij worden hoofdzakelijk inhoudsvragen gesteld met het oog op het weergeven van feiten, kenmerken, verklaringen, voorbeelden, enzovoort. Historische vaardigheden met betrekking tot identificatie van bronnen, toepassing van historische kritiek en onderscheid tussen feit en mening worden onvoldoende geëvalueerd.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Een motiverend klasmanagement, structurele ondersteuning bij het invullen van de leerwerkboeken, duidelijke werkafspraken en leertips zijn onderdelen van een centraal aangestuurde leerbegeleiding.

De leraren hebben voldoende aandacht voor het toegankelijk maken van het vakjargon en het begrippenkader. Enkele taken mikken op begeleid zelfstandig leren, hier en daar met gebruik van correctiesleutels. Het leren toepassen van leerstrategieën gebeurt daarbij weinig uitgesproken (bijvoorbeeld zoek- en selectiestrategieën, leesstrategieën, het gebruik van instructiekaarten of observatieprotocollen, reflectie en zelfevaluatie).

Bij de evaluatie krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat van hen verwacht wordt en wat ze moeten kennen en kunnen. Er is feedback op de leerprestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten wordt in remediëring voorzien. Hierbij maken de leraren ook gebruik van de richtlijnen en de instrumenten die de werkgroep leren leren op het niveau van de eerste graad aanreikt. In geval van specifieke leerproblemen sluit de leerbegeleiding op vakniveau aan bij deze op schoolniveau.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Ondanks de versnipperde opdrachtenverdeling vertoont de leerplanrealisatie een grote mate van gelijkheid. Leerboekgericht werken en frequent overleg over het onderwijs- en leerproces en over de evaluatiepraktijk liggen hier aan de basis. De vakgroep vertoont een grote vak- en schoolbetrokkenheid. De leraren staan open voor kwaliteitsverbetering en professionalisering. De noden op dit vlak zijn vooral de aanpak van de historische vaardigheden en de evaluatie ervan op het vereiste beheersingsniveau.

3.1.1.3 Socio-economische initiatie in de basisoptie Moderne wetenschappen van het tweede leerjaar van de eerste graad (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate bereikt. De leerplandoelstellingen worden volledig aangeboden en de ingezette leermiddelen laten toe om deze leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplandoelstellingen worden volledig aangeboden; de uitbreidingsdoelstellingen worden niet behandeld. De leerlingen maken kennis met de economie als wetenschap. De drie vooropgestelde contexten uit het leerplan ('ik als consument', 'ik als deel van het gezin' en 'ik en de gemeenschap') komen voldoende aan bod. De twee projecten hebben dwarsverbindingen met het wetenschappelijk werk. Op die manier worden de gemeenschappelijke doelstellingen gerealiseerd. Het oriënterend doel op het vlak van het kiezen van een studierichting van het tweede project is ondergebracht in een apart schoolproject. De thema's participatie, solidariteit, mobiliteit, milieu en inkomsten en uitgaven worden ad hoc gespreid over verschillende items, met name school, gemeente, België, Europa en de wereld. De verwachte begrippenkennis uit het leerplan komt voldoende aan bod. Hiermee bouwen de leerlingen een coherent kennisbestand uit. De leerlingen verwerven impliciet de verwachte vaardigheden zoals waarnemen, meten, tabellen en grafieken maken, communiceren, berekenen en probleemoplossend werken. Ook de vooropgestelde attitudes zoals het kunnen feiten van meningen onderscheiden, een eigen mening vormen en de mening van anderen respecteren, bereid zijn samen te werken, het correct uitvoeren van opdrachten en een kritische maar objectieve ingesteldheid komen uitsluitend impliciet aan bod.

Het onderwijsaanbod is nog niet evenwichtig. De leerlingen worden overwegend uitgedaagd op het cognitieve vlak. Psychomotorische vaardigheden en attitudinale doelstellingen worden niet expliciet beklemtoond.

Het aanbod is doorgaans afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de cognitieve leerplandoelstellingen.

De samenhang met het wetenschappelijk werk in de twee projecten komt onvoldoende geïntegreerd aan bod. Het aanbod van het onderzoekend leren gebeurt uitsluitend op basis van het leer- en werkboek. De leerlingen krijgen onvoldoende kansen om zich vertrouwd te maken met het OVUR-model.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school beschikt over leslokalen om het onderzoekend leren toe te laten, maar een klasgroep van meer dan twintig leerlingen is niet ideaal om de vooropgestelde werkvormen toe te passen. Het leer- en werkboek zijn dominant in het onderwijsproces. In elk lokaal is minimaal een pc met internetverbinding en er is projectiemogelijkheid (beamer). Tijdens de lessen worden deze media niet altijd effectief gebruikt.

De ICT-vaardigheden van de leerlingen komen haast niet aan bod omdat de pc-lokalen onvoldoende worden ingeschakeld.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatie is niet helemaal volledig omdat de validiteit niet altijd wordt bereikt. Doelstellingen zoals een hypothese formuleren en deze toetsen aan de werkelijkheid worden niet getoetst.

De evaluatie is zeker niet evenwichtig. De toetsing is veel te cognitief gericht en te weinig vaardigheidsgericht. Attitudinale doelstellingen worden niet expliciet

geëvalueerd.

De opdrachten en de vraagstellingen zijn wel afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen, maar missen het bewust peilen naar de attitudinale leerplandoelstellingen.

De evaluatiepraktijk is voor de leerlingen onvoldoende transparant als het gaat over de vooropgestelde evaluatiecriteria. De leerlingen kennen doorgaans wel de puntenverdeling en hebben zicht op hoe de antwoorden verbeterd werden. De leerlingen krijgen geen feedback over de attitudinale leerplandoelstellingen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Het studiemateriaal is gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, maar stuurt té sterk het onderwijsproces en zeker het onderzoekend leren van de leerlingen. Tijdens sommige lessen is er aandacht voor een correct taalgebruik door de leerlingen.

Structurele remediërsactiviteiten zijn er niet voor dit vak. Individuele remediëring gebeurt door de leraar op vraag van de leerling. In sommige lessen worden de leerlingen systematisch gewezen op hoe zij hun leerproces kunnen bijsturen.

3.1.1.4 Techniek in het eerste leerjaar van de A-stroom en de basisoptie Moderne wetenschappen (D/2010/7841/017)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden en gerealiseerd. De drie dimensies 'techniek hanteren', 'techniek begrijpen' en 'techniek duiden' krijgen voldoende aandacht. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De meeste eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. Zowel de kerncomponenten (technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen, keuzes) als de dimensies (begrijpen, hanteren, duiden) vinden een draagvlak binnen de vijf toepassingsgebieden (biochemie, constructie, energie, transport, informatie en communicatie). De meeste projecten vertrekken vanuit een concrete probleemstelling en sluiten aan bij de leefwereld van de leerlingen. Door de diversiteit van de oefeningen slagen de leraren erin om de interesse voor techniek bij de leerlingen aan te moedigen en hun technische geletterdheid te verhogen. Het toepassingsgebied biochemie krijgt iets minder aandacht.

In alle projecten zijn 'het technisch systeem' en 'het technisch proces' herkenbaar opgenomen. Bij de realisaties wordt gebruik gemaakt van verscheidene materialen, machines, gereedschappen, ... De fases 'begrijpen', 'hanteren' en 'duiden' worden evenwichtig en projectafhankelijk met diepgang bereikt. Het overgrote deel van de projecten is echter te sterk inhoudelijk gestuurd waardoor de creativiteit van de leerlingen en het leren maken van keuzes worden beperkt.

Door het aanleggen van een portfolio krijgen de leerlingen een overzicht van hun interesses en kwaliteiten. Dit vormt een leidraad voor hun verdere studiekeuze. De eindtermen met betrekking tot techniek en samenleving - onder meer de rol die bepaalde technische beroepen vervullen in de verschillende stappen van een technisch proces en het belang herkennen van technische beroepen in de huidige samenleving - krijgen slechts minimale aandacht.

Onderwijsorganisatie
Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum

De school volgt de aanbevelingen van het leerplan voor een optimale leerplanrealisatie voldoende op. De lessen worden in blokken van twee lestijden georganiseerd. Voor de doeltreffende begeleiding van de techniekprojecten en de onderzoeksopdrachten voldoet de grootte van de meeste groepen.

Uitrusting
ICT
Leermiddelen

De school beschikt over drie technieklokalen. Het lokaal in het B-gebouw is een traditioneel leslokaal waar geen didactisch materiaal en werktafels zijn opgesteld. Dit lokaal is beperkt in verhouding tot de grootte van sommige klasgroepen, zodat actief leren in het gedrang komt. De andere lokalen beschikken over voldoende materiële middelen en didactisch materiaal om de leerplanrealisatie te bevorderen en om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen. Er zijn voldoende computers beschikbaar om het ICT- en onderzoekwerk te integreren in het leerproces.

De basisveiligheidsvoorzieningen aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn ter beschikking. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau

De school opteert voor het vak techniek voor permanente evaluatie. De evaluatie is voldoende valide en bestaat zowel uit proces- als productevaluatie. Voor de theoretische leerinhouden zijn de meeste toetsvragen duidelijk opgesteld en afgestemd op de leerplandoelstellingen.

De praktische vaardigheden worden geëvalueerd tijdens de uitvoering. Voor de dimensie 'hanteren' voorziet het zelf ontwikkelde evaluatie-instrument een proces- en productevaluatie van de realisaties. De leraren stimuleren zelfevaluatie bij hun leerlingen om zodoende hun leerproces bij te sturen en hun betrokkenheid te verhogen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Voor de invulling van de projecten worden boeiende opdrachten uit leer- en werkboeken genomen. Soms worden aanvullende thema's in losse verzorgde cursusbladen aangereikt. Activerende werkvormen zorgen voor doelgerichte invulling van de leerplandoelstellingen en bieden afwisseling in het didactisch proces.

De leerlingen worden actief betrokken tijdens het onderwijsleerproces en krijgen zowel bij de realisaties als bij de verwerking van de theoretische aspecten goede ondersteuning. De remediëring en het geven van feedback gebeuren veeleer simultaan met de intense begeleiding. De leerlingen houden hun vorderingen bij via een portfolio.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De gezamenlijke planning en de vele informele overlegmomenten zorgen voor een grote gelijkgerichtheid van de leraren. In de vakgroep overleggen de leraren regelmatig over bijsturing van de projecten en over organisatorische en materiële elementen van het onderwijsproces. De leraren volgen nieuwe ontwikkelingen en nemen deel aan vakgebonden nascholingsinitiatieven.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school spoort tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) op. Zij investeert in een deskundig team dat verder uitvoering geeft aan een masterplan (2004). Op de campus werden en worden renovatiewerken uitgevoerd. Dat belet niet dat het beheer van de instelling voortdurend moet afwegen welke renovaties voorrang krijgen.

Een verklaring waarom het globaal preventieplan en het jaaractieplan niet sneller inspelen op de vastgestelde en gekende tekorten ligt deels in het feit dat deze vaak van bouwtechnische aard zijn, die de school met grote bouwdoSSIers tracht op te lossen. Het resultaat is dat sommige doSSIers uitgevoerd zijn, andere gepland en nog andere niet goedgekeurd zijn. Hierdoor verloopt heel wat tijd vooraleer verbeteringen gerealiseerd zijn. Sommige tekorten krijgen een gedeeltelijke oplossing, andere blijven zonder gevolg. Sinds kort tracht de school ook beter in te spelen op de tekorten die de leraars signaleren en die in eigen beheer kunnen worden opgelost.

De school betreft haar personeel en haar leerlingen in het BVH-beleid. Het personeel heeft de gelegenheid om tekorten op een systematische manier te signaleren en de verslagen van het Comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) zijn consulteerbaar. Leerlingen worden op een positieve manier gestimuleerd om verantwoordelijkheid op te nemen.

Uit de controles en de adviezen van externe controlediensten, de externe en de interne preventiedienst en de inventarisering van de tekorten op klasniveau door de leerkrachten, blijken er tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van 'bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne'. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de compartimentering van de traphallen, het ontbreken van noodverlichting, het brandwerend maken van de stookplaats in gebouw L, de verkeerde richting van vluchtdeuren in gebouw L en onvoldoende toiletten. Veel van deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting nog onvoldoende opgelost.

Toch heeft de school de voorbije jaren verscheidene acties ondernomen om specifieke tekorten te verbeteren. Zo was er bijvoorbeeld de renovatie van het klooster en werden ramen en speelplaats vernieuwd. Het jaaractieplan 2014-2015 voorziet bovendien in een renovatie van toiletten en het confirmeren van de elektrische installatie voor laagspanning. De eigen technische dienst tracht nu sneller gevolg te geven aan de tekorten die in eigen beheer kunnen worden opgelost.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting de meeste locaties van de leer- en werkomgeving. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten en de uitgevoerde verbeteringen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Opvallend is het onvoldoende gevolg geven aan het brandveiligheidsverslag van 2000 inzake compartimentering. Er werden wel organisatorische maatregelen genomen op basis van het brandveiligheidsverslag van 2012 in afwachting van een oplossing ten gronde (bijvoorbeeld het niet langer gebruiken van een zolderverdieping). Ook voor het gebouw L waar sommige personeelsleden werken, kan de school de veiligheid onvoldoende aantonen en werd geen gevolg gegeven aan het brandveiligheidsverslag van 2009. De school voldoet ook niet aan de norm inzake de grootte van de overdekte speelplaatsen en het beheersplan voor legionella wordt niet gecontroleerd. In tegenstelling tot de afspraken binnen de school reden er ook wagens op de speelplaats tijdens verschillende speeltijden.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De instelling kent de vastgestelde tekorten. Het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van deze tekorten. Met behulp van een bijgestuurd masterplan moet het mogelijk zijn de andere tekorten op eigen kracht te verbeteren.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft geen specifieke missie en visie over leerbegeleiding ontwikkeld en er zijn geen operationele doelstellingen vooropgesteld, maar de leerbegeleiding zit wel vervat in de algemene schoolvisie en is als jaarprioriteit opgenomen in het schoolwerkplan van het huidige schooljaar. De school constateerde de voorbije schooljaren dat heel wat leerlingen onvoldoende gemotiveerd zijn om te studeren. Daarom wil men nu, naast de reeds bestaande initiatieven, specifiek inzetten op studiehouding,-methode en -motivatie en coöperatief leren. Er is, vaak per graad, een brede waaier van acties opgezet. De school investeert ernstig in de leer(ling)begeleiding door het inzetten van een pedagogisch directeur, graadcoördinatoren, leerlingbegeleiders en diverse werkgroepen. Ze betreft hierbij het CLB als ondersteunende partner. Ook de GON(geïntegreerd onderwijs)-begeleiders worden bij de leerbegeleiding betrokken.

Om de taalvaardigheid van de leerlingen in kaart te brengen worden alle leerlingen van het eerste leerjaar van de eerste graad bij het begin en het einde van het schooljaar getest op verschillende aspecten van taalbeheersing.

Ondersteuning Het openleercentrum van de school is dagelijks vrij toegankelijk voor individueel of groepsgebonden opzoekwerk.

Preventief zijn er voor de leerlingen van de eerste graad ingeroosterde lessen leren leren. Hiervoor zijn degelijke werkboekjes opgesteld. Men baseert zich op de OVUR-methode (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren en reflecteren). Thema's als onder meer boekentas maken, plannen, regelmatig studeren, memoriseren, schematiseren, examens voorbereiden komen aan bod. In de tweede graad zijn de werkbundels leren leren gericht op studieregulering en het ontdekken van de eigen leerstijl. Ze worden gerelateerd aan de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. In de derde graad focust men op het leren notities maken, leren synthetiseren voor de verwerking van grote leerstofgehelen, op de opdrachten voor de geïntegreerde proef en onderzoekscompetentie en op de studieoriëntering naar het hoger onderwijs. Voor alle leerlingen stelt de school een studieplanningsdocument ter beschikking met een (zelf)evaluatie over de geplande en werkelijk bestede studietijd. In het openleercentrum kunnen leerlingen terecht voor hulp en begeleiding bij de verwerking van taken en opdrachten.

De school voorziet in avondstudie en studeren op school tijdens de examens. Curatief zijn er diverse initiatieven om leerlingen met studieproblemen te ondersteunen. Voor taalzwakke leerlingen wordt door taalcoaches taalremediëring aangeboden. Leerlingen van de tweede graad geven extra hulplessen aan de leerlingen van het eerste leerjaar van de eerste graad. In alle graden is er in remediëring voorzien voor een aantal vakken. Leerlingen werken met zelfstudiepakketten en daaropvolgende toetsen leerachterstanden weg. Verder gebeurt de remediëring via verplichte vaktaken, waarbij de leervorderingen met evaluatie- en feedbackdocumenten worden opgevolgd. Aan

de leraren wordt gevraagd om op vrijwillige basis een aantal leerlingen te coachen in een individueel begeleidingstraject, gericht op studiemethode en – motivatie. Leerlingen worden doorverwezen door de cel leerlingbegeleiding of op vraag van de ouders. De pedagogische directie coördineert de coaching. Voor leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen zijn individuele stappenplannen uitgewerkt met duidelijke afspraken over de diverse zorgmaatregelen. Bij deze afspraken worden, naast het CLB en de cel leerlingbegeleiding, ook de leerlingen en de ouders als gelijkwaardige partners betrokken.

Voor de vakgebonden leerbegeleiding doet de school een beroep op de vakleraren. Voor alle vakken worden duidelijke afspraken gemaakt over lesmateriaal en het in orde zijn met taken en opdrachten en krijgen de leerlingen voor de voorbereiding van toetsen en examens studietips en leerstofoverzichten aangereikt. Na de examens volgt een foutenanalyse en een (zelf)evaluatie die met elke leerling kan worden besproken. In het aso organiseren de leraren wiskunde bij het begin van het tweede leerjaar een test die informatie moet leveren over de slaagkansen voor het vak op het einde van de tweede graad. Voor een aantal leerlingen resulteert die test in extra remediëring of in een heroriëntering naar een andere studierichting. In de studierichting sociale en technische wetenschappen voorzien de leraren voor zij-instromende leerlingen in extra opvang via lesmateriaal en inhaallessen.

Doeltreffendheid De school heeft wel een globaal zicht op de leerbegeleiding, maar de effecten worden nog niet systematisch en cijfermatig in kaart gebracht, geanalyseerd en gebruikt voor eventuele bijstellingen. Dat geldt onder meer voor de resultaten van de tweede taalvaardigheidstest en voor de leerlingenattesteringen. Voor een aantal deelaspecten verzamelt de school wel gegevens. Voor moderne talen, en meer bepaald voor Engels, wordt van alle leerlingen een taalportfolio bijgehouden met de informatie over de diverse taalvaardigheden. De resultaten van de schoolverlaters en de oud-leerlingen in het vervolgonderwijs worden opgevolgd, maar deze worden nog niet gebruikt voor bijstellingen in het leerproces en voor de studiekeuzebegeleiding van de leerlingen.

De gegevens over de leerbegeleiding worden geregistreerd in het digitale leerlingenvolgsysteem. Dat is duidelijk gestructureerd in verschillende begeleidingscategorieën. De meeste gegevens zijn voor alle betrokken leraren toegankelijk. Steeds meer leraren maken gebruik van het leerlingenvolgsysteem, zowel voor het inbrengen als voor het raadplegen van informatie. De gegevens over de leerbegeleiding worden ook besproken en opgevolgd in de begeleidende klassenraden. De specifieke zorgmaatregelen voor de leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen worden op geregelde basis geëvalueerd en, indien nodig, bijgestuurd.

De leden van de pedagogische raad en een steekproef bij leerlingen en ouders werden recentelijk bevraagd over de belemmerende factoren bij het zelfstandig studeren. De gegevens zijn zeer zorgvuldig verwerkt en geanalyseerd.

Ontwikkeling Inzake deskundigheidsbevordering worden de leraren door het CLB en de GON-begeleiding voldoende ondersteund voor de toepassing van de begeleidingsmaatregelen voor de leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen. Verder worden, onder meer op het niveau van de scholengemeenschap, professionaliseringssessies voor de coaching gepland. Er is op school ook een coachingsmap aangelegd met begeleidingsmateriaal.

De recente bevraging over het studiefalen leidt tot de ontwikkeling van bijkomende preventieve acties. Deze staan vaak nog in een beginfase. Een groep leraren neemt deel aan een internationaal project voor onderwijsontwikkeling en -vernieuwing. Ook dat zal volgens de betrokkenen leiden tot de ontplooiing van nieuwe acties.

Het is voor de school een uitdaging om alle (op stapel staande) initiatieven en activiteiten in alle vakken en bij alle leraren te implementeren.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft geen specifieke visie over haar evaluatiepraktijk. De aansturing van het evaluatieproces verloopt hoofdzakelijk via richtlijnen met betrekking tot de planning en de organisatie van de evaluatie. Zij bevatten geen aanwijzingen over de inhoudelijke aspecten van de evaluatie en over transparante evaluatiecriteria: representativiteit ten aanzien van de leerplandoelstellingen en de vernieuwde leerplanconcepten, de verhouding tussen kennis en vaardigheden, proces- en productevaluatie, basis en uitbreiding en persoons- en vakgebonden attitudes. Daarvoor wordt de verantwoordelijkheid gelegd bij het vakgroepenoverleg en rekent de directie op de deskundigheid van de leraren.

De vakgroepen beslissen autonoom over de inhoudelijke invulling van de evaluatiepraktijk. Hierdoor hanteert de school een weinig overzichtelijke mengvorm van evaluaties.

De school beschikt over een visietekst over haar deliberatiebeleid. Zij omschrijft haar deliberatiehouding als positief en prospectief.

Ondersteuning De richtlijnen vervat in het schoolreglement en het vademecum voor de leraren hebben enkel betrekking op het aandeel van het dagelijks werk en de examens in het puntentotaal en het gewicht van de trimester- of semestersresultaten.

De school neemt initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Leerlingen met slechte toets-/examenresultaten krijgen via vakgebonden taken (vaktaken) een remediëringsoopdracht. De resultaten hiervan worden besproken tijdens de volgende klassenraden of de einddeliberatie.

De school communiceert over de studieresultaten van de leerlingen via de rapporten voor dagelijks werk, de trimester- of semesterrapporten en het jaarsyntheserapport. De trimester- en semesterrapporten bevatten een cijfermatige verrekening per vak van de studieresultaten voor dagelijks werk en/of gespreide evaluatie en/of examens. De rapportering wordt organisatorisch ondersteund door een digitaal rapportensysteem. Daarin is ruimte voor vak- en algemene commentaar. Het beleid stimuleert de leraren om de rapportcijfers met degelijke commentaren te onderbouwen.

Doeltreffendheid Het gebrek aan voldoende inhoudelijke aansturing, ondersteuning en opvolging van de evaluatiepraktijk, heeft als gevolg dat de leerlingenevaluatie op vakniveau een wisselende kwaliteit vertoont. Er werden voorbeelden van goede praktijk aangetroffen waar de onderwijs- en evaluatiepraktijk uitgaan van de eindtermen en leerplandoelstellingen. In deze vakken is de evaluatie overwegend competentiegericht en betreft men ook vaak de leerlingen bij de beoordeling via zelf- en peerevaluatie. In andere vakken blijkt dat de evaluatie veel minder valide of leerplangericht is. In deze vakken overheerst de reproductieve bevraging van

kennis en komt men te weinig tot het toetsen van vaardigheden. Bovendien worden voor meerdere vakken examenvragen over de jaren heen hernomen wat de betrouwbaarheid van de resultaten aantast.

De evaluatie van stages, de geïntegreerde proef en de onderzoekscompetentie wordt niet beleidsmatig gecoördineerd, maar verschillend ingevuld naargelang van de studierichting. In alle studierichtingen voldoet de organisatie van de geïntegreerde proef aan de reglementaire richtlijnen met betrekking tot het geïntegreerd karakter, de proces- en productevaluatie en de inbreng van externe jury.

De afspraken met betrekking tot de rapportcommentaren worden niet altijd opgevolgd. Voor de meeste vakken wordt commentaar gegeven, doorgaans opbouwend en positief geformuleerd, maar de analyse van de leervorderingen is meestal weinig diepgaand en zelden gekoppeld aan een remediëringstraject.

De wettelijke verplichting om de toekenning van B- of C-attesten te motiveren wordt nageleefd. De notulen en de processen-verbaal voldoen aan de eisen van de regelgeving. Uitgestelde beslissingen zijn uitzonderlijk. De school maakt gebruik van het systeem van vaktaken en in sommige vakken portfolio om tekorten te remediëren en de slaagkansen in het volgende leerjaar te bevorderen.

De school verzamelt gegevens over haar evaluatiepraktijk en de resultaten van de leerlingen in het vervolgonderwijs. De analyses beperken zich overwegend tot een statistische verwerking. Op vakniveau leiden de analyses zelden tot een bijsturing van de onderwijspraktijk.

Ontwikkeling Tijdens de voorbije schooljaren werden op het vlak van de evaluatiepraktijk weinig initiatieven genomen. In sommige vakken neemt de vakgroep zelf het initiatief om de leerlingenevaluatie bij te sturen en zich daarin te professionaliseren. De directie beseft dat de school nog voor een aantal uitdagingen staat en heeft de evaluatiepraktijk opgenomen in het prioriteitenplan voor dit schooljaar. Een belangrijke doelstelling voor de toekomst is de transparantie in de evaluatie en de rapportering.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Visieontwikkeling De school geeft aan dat ze haar opvoedingsproject beschouwt als een soort 'grondwet' waarop de betrokkenen in hun pedagogisch handelen steeds kunnen terugvallen. De beleidsvisie 'Groots in leven en leren' steunt op het opvoedingsproject dat streeft naar een goede leef-, leer- en geloofsgemeenschap. De visie verwijst naar specifieke context- en inputkenmerken van de school. Als leergemeenschap heeft de school niet alleen aandacht voor de intellectuele ontwikkeling van de leerlingen, maar ook voor de persoonlijkheidsvorming. De schoolvisie is uitgewerkt in beleidsdocumenten en wordt intern en extern gecommuniceerd. Voor de realisatie van het opvoedingsproject organiseert de school verschillende activiteiten. De lesuitval die daarmee gepaard gaat, zet de leerplanrealisatie in sommige vakken onder druk. De leerbegeleiding zit vervat in de algemene schoolvisie.

Leiderschap De school wordt gekenmerkt door een enthousiasmerend leiderschap dat het schoolteam sterk wil betrekken bij het schoolgebeuren. Elk lid van het directieteam heeft eigen bevoegdheden. Binnen directie en middenkader zijn er voldoende communicatie- en overlegmogelijkheden. Dit resulteert in een gecoördineerde, consistente werking waar alle participanten een duidelijk zicht hebben op verantwoordelijkheden en aanspreekpunten. De directieleden worden op schoolniveau ondersteund door een gemotiveerd middenkader en voor schooloverstijgende materies ook door de scholengemeenschap. De directie hecht veel belang aan vertrouwen, communicatie en informatiedoorstroming. Er is een goede aansturing van de organisatie en een voldoende responsabilisering van de leraren. Maar door het ontbreken van een gerichte opvolging verloopt het werken met 'zelfsturende teams' nog niet overal optimaal.

Besluitvorming Na de vorige doorlichting heeft de school met succes gewerkt aan de structurele uitbouw van het middenkader. Het besluitvormingsproces is transparant en vormt een ondersteuning voor de vernieuwende initiatieven die door het directieteam opgezet en aangestuurd worden. Er is formeel en informeel overleg tussen de school en het schoolbestuur. Aanvullend is er intens informeel en formeel overleg tussen de leden van het directieteam en tussen het directieteam en de personeelsleden met coördinatiefuncties. Het vertrouwen in de vakdeskundigheid en verantwoordelijkheid van de individuele leraren en vakgroepen is groot. De vakcoördinatoren vormen de brug tussen het beleid en de individuele leraren. De school beschikt over de reguliere participatieorganen: een schoolraad, een ouderraad, een pedagogische raad, leerlingenraad en een lokaal onderhandelingscomité. Zij oefenen hun bevoegdheden uit in overeenstemming met de regelgeving. In één of meer van de aanwezige participatieorganen zijn leerlingen, personeelsleden, ouders en externen vertegenwoordigd. Via het elektronisch leerplatform kunnen de personeelsleden, de leerlingen en de ouders kennis nemen van de genomen beslissingen in de respectievelijke besluitvormingsorganen. De aanpak van het beleid werkt prestatiebevorderend en zorgt voor een globaal goed welbevinden.

Kwaliteitszorg De school is al enkele schooljaren bezig met de uitbouw van kwaliteitszorg. Ze heeft een uitgeschreven visie op de interne kwaliteitszorg, en vertaalt die in beleidsplannen en actieplannen. Met het kwaliteitsdecreet als referentiekader en kwaliteitsanalyses als uitgangspunt ontwikkelde de school een kwaliteitsplan voor de periode 2013-2018 rond de domeinen context, input, proces en output. Om het kwaliteitsplan uit te voeren is er jaarlijks een prioriteitenplan.

De school organiseert gerichte bevragingen in functie van haar strategisch plan en voert metingen uit rond de (studie)vorderingen van de leerlingen, de interne doorstroming, de (mogelijke) uitval, de leerprestaties, de tevredenheid van interne of externe actoren en de resultaten in het vervolgonderwijs. Een aantal analyses wordt vertaald in strategische en operationele doelstellingen en concrete actiepunten. De kwaliteitscontrole op de uitvoering van de processen en op een competentiegericht leerplanrealisatie is veeleer minimaal. De oorzaak is te vinden in een groot vertrouwen in de professionaliteit en de beroepsfierheid van de uitvoerders. Dit leidt in sommige processen of vakken tot kwaliteitsverschillen in de uitvoering.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de VOET op schoolniveau.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De onthaalcultuur.
- De aandacht voor orde en netheid.
- Het engagement van de personeelsleden.
- De brede vorming via schoolinterne en extramurale activiteiten.
- De recente ontwikkeling binnen de leerbegeleiding.
- De openheid naar alle leerlingen en de leerlingenparticipatie.
- De deelname aan externe evaluaties.
- De aandacht voor het algemeen welbevinden.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het participatief en innovatief leiderschap.
- De planmatige bepaling van beleidsprioriteiten en acties afgestemd op de noden van de school.
- De gegevensverzameling in het teken van kwaliteitszorg.
- De organisatie van de schoolwerking en schooladministratie.
- De aandacht voor communicatie en netwerking.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het competentie leren conform de eisen in de leerplannen in sommige vakken.
- De integratie van ICT in een aantal vakken.
- Het creëren van een krachtige leeromgeving in een aantal vakken.
- Het bewaken van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding.
- Het afstemmen van de evaluatie op de leerplandoelstellingen in een aantal vakken.
- De doelgerichtheid en de transparantie van evaluatie- en rapporteringspraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de onderwijsprocessen op vakniveau.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De bewoonbaarheid en de veiligheid van de leer- en werkomgeving. (wordt opgevolgd).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **07-10-2017** opnieuw een controle uit.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jos VERMIJL de inspecteur-verslaggever	Marjan DIERCKX de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	